ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **ILV-energy, s. r. o.**, se sídlem Příchovice 275, zastoupeného Mgr. Markem Dejmkem, advokátem se sídlem Perlová 7, Plzeň, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 6. 2014, čj. 14709/14/5000-14203-706599, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 20. 10. 2015, čj. 57 Af 29/2014 – 58,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I.

1. Specializovaný finanční úřad zamítl stížnosti žalobce na postup plátce daně (společnosti ČEZ Prodej, s. r. o.) při výběru odvodu z elektřiny ze slunečního záření (dále také „solární odvod“) za období září až prosinec 2013 (rozhodnutí ze dne 19. 2. 2014, čj. 39173/14/4000-17104-505133, ze dne 10. 2. 2014, čj. 31032/14/4000-17104-505133, ze dne 10. 2. 2014, čj. 31031/14/4000-17104-505133, a ze dne 20. 12. 2013, čj. 507102/13/4000-17104-505133).

2. Žalovaný zamítl odvolání žalobce rozhodnutím čj. 14709/14/5000-14203-706599 ze dne 6. 6. 2014.

II.

3. Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Plzni, který ji rozsudkem ze dne 20. 10. 2015, čj. 57 Af 29/2014 – 58, zamítl (rozsudek krajského

soudu je, stejně jako všechna dále citovaná rozhodnutí správních soudů, dostupný na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje).

III.

4. Žalobce (stěžovatel) brojil proti rozsudku krajského soudu kasační stížností. Jakkoliv důvody kasační stížnosti výslovně nepodřadil žádnému z ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., z obsahu námitek je zřejmé, že uplatnil důvody podle písmen a) a d) citovaného ustanovení.

5. Namítl, že napadený rozsudek je po právní stránce nesprávný. Usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2013, čj. 1 Afs 76/2013 – 57, č. 3000/2014 Sb. NSS, o které krajský soud opřel své závěry, je podle stěžovatele v přímém rozporu s nálezem Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 17/11. Ústavní soud upozornil, že soudy musí přezkoumat individuální zásahy solárního odvodu do ústavně zaručených práv a musí učinit vše pro spravedlivé řešení, jakkoliv to pro ně bude složité. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu však citovaný nález obešel a odkazem na postup podle § 260 v návaznosti na § 259 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, odňal poplatníkům právo na soudní přezkum zaručené Listinou základních práv a svobod. Řízení o prominutí daně totiž nepodléhá soudnímu přezkumu. Krajský soud pochybil, vyšel-li pouze z usnesení rozšířeného senátu čj. 1 Afs 76/2013 – 57 a nezabýval se žalobou věcně. Soud nezkoumal individuální dopad solárního odvodu na stěžovatele a nevypořádal se ani s navrženými důkazy.

IV.

6. Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s napadeným rozsudkem. Krajský soud byl povinen respektovat právní názor rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu. Posouzení souladnosti usnesení rozšířeného senátu čj. 1 Afs 76/2013 – 57 s nálezem Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 17/11 není předmětem tohoto řízení. Rozsudek není nepřezkoumatelný, neboť obsahuje ucelenou argumentaci ústící v logický právní závěr.

V.

7. Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

8. Kasační stížnost není důvodná.

9. Nejvyšší správní soud se již zabýval právně a skutkově obdobnými věcmi mezi týmiž účastníky v rozsudcích ze dne 28. 1. 2016, čj. 9 Afs 282/2015 – 21, ze dne 6. 1. 2016, čj. 1 Afs 116/2015 – 30, nebo ze dne 30. 9. 2015, čj. 2 Afs 131/2015 – 30. Nyní pro stručnost plně odkazuje na jejich odůvodnění a shrnuje pouze základní důvody, které jej vedly k zamítnutí kasační stížnosti.

10. Ústavní soud potvrdil soulad usnesení rozšířeného senátu čj. 1 Afs 76/2013 – 57 s ústavním pořádkem i se svým předchozím nálezem sp. zn. Pl. ÚS 17/11 (viz např. nález ze dne 13. 1. 2015, sp. zn. II. ÚS 2216/14, nebo usnesení ze dne 13. 5. 2014, sp. zn. II. ÚS 1273/14). Podle Ústavního soudu se nelze domáhat posouzení rdousícího efektu solárního

odvodu v rámci řízení o stížnosti na postup plátce daně. Obecné soudy nemohou s ohledem na princip dělby moci příliš extenzivním výkladem nahrazovat činnost zákonodárce a revidovat § 237 daňového řádu tak, že by mu přisoudily úplně odlišný smysl, nadto rozporný se zněním zákona a s doktrínou. Opačný výklad, jdoucí *contra legem*, by nebylo možné ospravedlnit odkazem na předchozí výzvy Ústavního soudu k ochraně vlastnického práva při solárním odvodu v některých specifických případech. Apel Ústavního soudu k hledání spravedlivého řešení učiněný v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 17/11 nelze chápat *„jako výzvu soudní moci k ‚ohýbání' a nepřiměřené interpretaci právních norem obsažených v daňovém řádu, nýbrž jako výzvu dotčeným státním subjektům k přijetí takové právní úpravy, jež by umožňovala plátci (respektive správci) daně či soudní moci zohlednit v určitých jasně daných případech skutečnost, že solární odvod má na poplatníka likvidační dopad"* (nález sp. zn. II. ÚS 2216/14, odst. 32).

11. Krajský soud tedy posoudil věc správně, pokud uzavřel, že individuálních likvidačních účinků solárního odvodu se nelze dovolávat v řízení o stížnosti na postup plátce daně, ani v navazujícím soudním řízení.

12. Rozšířený senát nastínil, jak může výrobce elektřiny postupovat, cítí-li se dotčen solárním odvodem na svých právech. Nejpřiléhavějším prostředkem k zohlednění individuálních účinků odvodu vyměřeného podle zákona, leč dopadajícího rdousícím způsobem na jednotlivce, je za stávající právní úpravy institut prominutí daně, upravený v § 259 a § 260 daňového řádu (blíže viz odst. 48 až 57 usnesení rozšířeného senátu čj. 1 Afs 76/2013 – 57).

13. Nejvyšší správní soud se již vyjádřil také k možnému postupu, pokud exekutiva dosud nenaplnila požadavky plynoucí z nálezu Ústavního soudu a usnesení rozšířeného senátu (viz zejm. rozsudky ze dne 17. 12. 2014, čj. 1 Afs 121/2014 – 52, nebo ze dne 27. 8. 2015, čj. 1 Afs 171/2015 – 41). Lze shrnout, že pokud se výrobce elektřiny ze slunečního záření dostane do situace individuálních likvidačních účinků spojených s úhradou této daně, může požádat o posečkání s úhradou jiné daně. Správce daně posoudí jeho celkovou ekonomickou situaci. Pokud by ani toto nepostačovalo k zachování životaschopnosti výrobce elektřiny ze slunečního záření, přestože by skutečně využil nástrojů podle § 156 a 157 daňového řádu, a to v plné jejich šíři a ve vztahu ke všem jím placeným daním či jiným odvodům, na které jsou tyto nástroje použitelné, bylo by to signálem, že objektivní účinky solárního odvodu jsou v jeho případě takové, že nezbývá, než aby ministr financí vydal *„rozhodnutí"* podle § 260 odst. 1 písm. a) daňového řádu o takovém obsahu, který by umožnil řešit situaci výrobce elektřiny způsobem zajišťujícím naději na zachování jeho ekonomické životaschopnosti. Teprve pokud by ministr i za této situace zůstal nečinný, tedy pokud by exekutiva nenašla účinné prostředky zabránění zmiňovaného nežádoucího stavu a z jejího dosavadního postupu by plynulo, že tak ani učinit nehodlá, nezbylo by, než aby takové účinné prostředky nalezl soud.

14. Za popsané situace nelze krajskému soudu vytknout, že se nezabýval posouzením dopadů solárního odvodu na stěžovatele a že neprovedl k důkazu znalecký posudek, jímž stěžovatel hodlal prokázat rdousící efekt. K takovému postupu neměl krajský soud v posuzované věci procesní prostor a tento závěr řádně zdůvodnil (srov. zejm. odst. 30 napadeného rozsudku). Námitka nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu proto nebyla důvodná.

15. Nejvyšší správní soud neshledal napadený rozsudek krajského soudu nezákonným ani nepřezkoumatelným, proto kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

16. O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 23. března 2016

JUDr. Jan Passer
předseda senátu